

Sygn. akt I C 1726/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 marca 2018 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący – SSR Daniel Mychliński

Protokolant – Olga Olech

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 2 marca 2018 r. w Ciechanowie

sprawy z powództwa Z. Z.

przeciwko M. D. (1) i P. D.

o zapłatę 30.201,44 zł

orzeka:

I. zasądza solidarnie od pozwanych M. D. (1) i P. D. na rzecz powoda Z. Z. kwotę 17.591,17 zł (siedemnaście tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt jeden złotych siedemnaście groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, odsetki ustawowe liczone od kwoty 1.983,23 zł (jeden tysiąc dziewięćset osiemdziesiąt trzy złote dwadzieścia trzy grosze) od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., kwotę 6.139,99 zł (sześć tysięcy sto trzydzieści dziewięć złotych dziewięćdziesiąt dziewięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, kwotę 2.039,98 zł (dwa tysiące trzydzieści dziewięć złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 czerwca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.430,30 zł (cztery tysiące czterysta trzydzieści złotych trzydzieści groszy) wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, zastrzegając pozwanym M. D. (1) i P. D. prawo powołania się w toku postępowaniu egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do wartości stanu czynnego nabytego spadku po M. D. (2);

II. zasądza solidarnie od pozwanych M. D. (1) i P. D. na rzecz powoda Z. Z. kwotę 3.928,00 zł (trzy tysiące dziewięćset dwadzieścia osiem złotych), tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 1726/17

UZASADNIENIE

Powód Z. Z. w dniu 26 maja 2014 r. wystąpił do Sądu Rejonowego w Ciechanowie z pozwem przeciwko M. D. (2), żądając zasądzenia od niego na swoją rzecz kwoty 17.591,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia zapłaty, odsetki ustawowe liczone od kwoty 1.983,23 zł od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., kwoty 6.139,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2013 r. do dnia zapłaty, kwoty 2.039,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 czerwca 2013 r. do dnia zapłaty oraz kwoty 4.430,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia zapłaty, tytułem uregulowania ceny za sprzedany pozwanemu towar.

Ponadto wnosił o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W toku procesu, tj. w dniu 20 lipca 2014 r. pozwany M. D. (2) zmarł. Tym samym Sąd, na mocy art. 174 § 1 pkt 1 KPC, zawiesił postępowanie w sprawie.

Z uwagi na wskazanie przez powoda Z. Z. następców prawnych zmarłego pozwanego, Sąd w dniu 14 grudnia 2017 r. podjął postępowanie i wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanych M. D. (1), P. D. i M. R..

Pozwani M. D. (1) i P. D. wnosili o oddalenie powództwa. Ponieśli zarzut przedawnienia roszczenia, a na wypadek uwzględnienia powództwa wnieśli o zamieszczenie w wyroku zastrzeżenia co do prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności będącej skutkiem przyjęcia spadku po M. D. (2) z dobrodziejstwem inwentarza.

Pismem z dnia 13 lutego 2018 r. powód cofnął pozew bez zrzeczenia się roszczenia w stosunku do M. R..

Pozwana M. R. wyraziła zgodę na cofnięcie wobec niej pozwu, ale zażądała zwrotu kosztów procesu.

Postanowieniem z dnia 2 marca 2018 r., Sąd umorzył postępowanie w stosunku do pozwanej M. R..

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Z. Z. w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, której przedmiotem jest m.in. hurtowa sprzedaż zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt, sprzedał M. D. (2) w dniach 23 kwietnia 2014 r., 29 maja 2013 r., 1 czerwca 2013 r. i 26 lipca 2013 r. produkty o wartości odpowiednio: 20.574,40 zł, 6.139,99 zł, 2.039,98 zł i 4.430,30 zł. Strony ustaliły, iż kupujący zapłaci na rzecz sprzedawcy cenę za sprzedane towary w terminie 30 dni od daty ich odebrania, tj. odpowiednio w dniu 28 czerwca 2013 r., 9 sierpnia 2013 r., 1 lipca 2013 r. i 22 czerwca 2013 r. Ceny oraz terminy płatności zostały ujęte również w wystawionych przez powoda fakturach VAT nr (...). Kupujący w dniu 23 kwietnia 2014 r. zapłacił sprzedającemu kwotę 1.000,00 zł, a w dniu 30 sierpnia 2013 r. – kwotę 1.983,23 zł na rzecz zobowiązania wynikającego z pierwszej w/w faktury VAT. Mimo wezwania do zapłaty, M. D. (2) nie uregulował pozostałych należności za sprzedane mu przez powoda produkty.

dowód: zaświadczenie z (...) k. 11, faktury (...) i (...) – k. 7-10 oraz wezwanie do zapłaty wraz z potwierdzeniem nadania – k. 6 i k. 12

W dniu 20 lipca 2014 r. M. D. (2) zmarł. Spadek po nim na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza nabyła żona M. D. (1) oraz syn P. D. po 1/2 części każde z nich.

dowód: odpis skrócony aktu zgonu M. D. (2) – k. 23 i postanowienie Sąd Rejonowy w Przasnyszu z dnia 28 grudnia 2016 r. – k. 60

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, których prawdziwości nikt nie kwestionował. Pozwani przy tym nie negowali ani faktu sprzedaży produktów wymienionych w fakturach VAT dołączonych do pozwu, ani ich ceny. Nie wykazali także, aby zapłacili jakiegokolwiek należności – oprócz dwóch wpłat wcześniej uregulowanych przez samego M. D. (2) – na poczet ceny sprzedaży opisanych w pozwie produktów.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

W ocenie Sądu, powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powoda Z. Z. i M. D. (2) niewątpliwie łączyły umowy sprzedaży. Zgodnie z art. 535 KC przez umowę sprzedaży należy rozumieć umowę, na mocy której sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. W niniejszej sprawie po stronie powoda Z. Z. ciążył obowiązek przeniesienia własności rzeczy na kupującego i wydania mu ich, natomiast pozwany M. D. (2) jako

kupujący był zobowiązany do odebrania rzeczy i do zapłacenia za nią ceny. Sprzedawca spełnił swoje zobowiązanie dostarczając M. D. (2) zamówione produkty. Kupujący natomiast odebrał te produkty, ale nie zapłacił za nie w całości ceny.

M. D. (2) zmarł 20 lipca 2014 r., nie regulując w całości swych zobowiązań wynikających z w/w umów sprzedaży. Nie może ulegać więc wątpliwości, że na dzień swej śmierci posiadał zobowiązania w stosunku do powoda Z. Z. z tytułu tych umów sprzedaży.

W związku z powyższym, pozwani M. D. (1) oraz P. D. na skutek sukcesji generalnej, jako spadkobiercy M. D. (2), stali się w związku z tym dłużnikami powoda Z. Z., który na podstawie umów sprzedał – odpowiednio mężowi i ojcu pozwanych – określone produkty. Zgodnie bowiem z art. 922 § 1 KC prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów kodeksu cywilnego. Jako, że pozwani są ustawowymi spadkobiercami M. D. (2), to ponoszą odpowiedzialność względem jego wierzycieli, w tym także wobec powoda.

W toku procesu pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia i w tym miejscu należy się do tego zarzutu odnieść.

Zgodnie z art. 117 § 1 KC, z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Ogólne terminy przedawnienia roszczeń określa art. 118 KC, w myśl którego, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – 3 lata. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z roszczeniem z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, a zgodnie z art. 554 KC roszczenia z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczenia rzemieślników z takiego tytułu oraz roszczenia prowadzących gospodarstwa rolne z tytułu sprzedaży płodów rolnych i leśnych przedawniają się z upływem lat dwóch.

Przedawnienie roszczeń majątkowych polega na tym, iż po upływie jego terminu ten, przeciw komu przysługuje roszczenie, może się uchylić od jego zaspokojenia. Skutkiem przedawnienia jest zatem przekształcenie się zobowiązania w tzw. zobowiązanie naturalne, które cechuje niemożność jego przymusowej realizacji. Stosownie do art. 120 § 2 KC, bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Okres przedawnienia liczy się od dnia wymagalności, czyli terminu, od którego wierzyciel może żądać spełnienia świadczenia. W niniejszej sprawie Z. Z. mógł żądać spełnienia świadczenia odpowiednio w dniach: 24 kwietnia 2013 r., 30 maja 2013 r., 2 czerwca 2013 r. i 27 lipca 2013 r.

Bieg terminu przedawnienia ulega jednak przerwaniu, o czym stanowi art. 123 KC. Przerwanie biegu przedawnienia może nastąpić m.in. w wyniku podjęcia przed sądem takiej czynności, która przedsięwzięta jest bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia. Powód wytaczając powództwo o zapłatę, dokonał takiej właśnie czynności, która przerwała bieg w/w terminów przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie. Dokonał tego przed upływem przedawnienia, albowiem miało to miejsce 26 maja 2014 r., a więc doszło do skutecznego przerwania biegu terminu przedawnienia. W konsekwencji przedawnienie rozpoczęło swój bieg na nowo, o czym przesądza art. 124 § 1 KC, i w chwili orzekania w tej sprawie roszczenie powoda z całą pewnością nie uległo jeszcze przedawnieniu.

Należy jednocześnie z całą stanowczością stwierdzić, że to przerwanie biegu przedawnienia w związku z wytoczeniem powództwa o zapłatę, dokonane jeszcze za życia M. D. (2), wywołało skutek także wobec jego spadkobierców. Nie ma bowiem jakichkolwiek podstaw prawnych do uznania, że w takiej sytuacji należy inaczej obliczać terminy przedawnienia oraz, że do spadkobierców zobowiązanego odrębnie odnosić należy instytucję przerwania biegu przedawnienia.

Argumenty pozwanych, że wobec zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie i nie wskazania następców prawnych M. D. (2), przedawnienie roszczeń wobec tych następców biegło dalej w sposób nieprzerwany od dnia wniesienia pozwu, co miałyby oznaczać, że roszczenia przedawniły się w stosunku do nich po upływie lat dwóch od wytoczenia powództwa, a więc w dniu 28 maja 2016 r., są niezrozumiałe i całkowicie chybione. Z kolei przywołane w odpowiedzi na pozew orzeczenia, w tym uchwała Sądu Najwyższego, dotyczą zupełnie innych sytuacji. Nie odnoszą się do następstwa prawnego wynikającego ze spadkobrania po osobie zobowiązanej.

Zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia nie zasługiwał tym samym na uwzględnienie. Roszczenia o zapłatę kwot 17.591,17 zł, 6.139,99 zł, 2.039,98 zł i 4.430,30 zł i dalszych odsetek były należne i wymagalne w stosunku do M. D. (1) i P. D..

Zgodnie z treścią art. 1034 § 1 KC do chwili działu spadku spadkobiercy ponoszą solidarną odpowiedzialność za długi spadkowe. Jeżeli jeden ze spadkobierców spełnił świadczenie, może on żądać zwrotu od pozostałych spadkobierców w częściach, które odpowiadają wielkości udziałów.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził solidarnie od spadkobierców M. D. (2), a więc od M. D. (1) i P. D. na rzecz powoda Z. Z. kwotę 17.591,17 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, odsetki ustawowe liczone od kwoty 1.983,23 zł od dnia 24 kwietnia 2013 r. do dnia 30 sierpnia 2013 r., kwotę 6.139,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 30 maja 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, kwotę 2.039,98 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 2 czerwca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 4.430,30 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 27 lipca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.

O odsetkach Sąd orzekł na mocy art. 481 KC w zw. z art. 359 KC w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2015 r. oraz na mocy art. 481 KC, zgodnie z jego treścią obowiązującą od dnia 1 stycznia 2016 r.

Jednocześnie Sąd, na podstawie art. 319 KPC, mając na uwadze, że spadkobiercy przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza, a tym samym, zgodnie z przepisem art. 1031 § 2 KC ponoszą odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku, zastrzegł pozwanym prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd oparł się na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu, określonej w art. 98 KPC, zgodnie z którym to strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) [§ 1]. Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony [§ 3]. W sprawie niniejszej pozwani, tj.: M. D. (1) i P. D. przegrali w całości, a zatem zobowiązani są solidarnie zwrócić powodowi wszystkie poniesione przez niego, a niezbędne koszty procesu. Na koszty te złożyły się: opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.511,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2.400,00 zł ustalone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 461 tj.) i 17,00 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.